

Hofors kommun

**Uppföljning av tidigare granskningar
Revisionsrapport**

KPMG AB
2011-02-16
Antal sidor: 6

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Bakgrund	2
3.	Syfte	2
4.	Avgränsning	2
5.	Ansvarig nämnd	2
6.	Metod	2
7.	Projektorganisation	2
8.	Samverkan avseende ungdomar med psykosocial problematik och psykiska sjukdomstillstånd	3
8.1	Tidigare gransknings resultat	3
8.2	Tidigare uppföljande granskning	3
8.3	Resultat vid uppföljande granskning	3
8.3.1	<i>Vår bedömning och kommentarer</i>	4
9.	Granskning avseende skolornas arbete för att främja likabehandling	5
9.1	Tidigare gransknings resultat	5
9.2	Resultat vid uppföljande granskning	5
9.2.1	<i>Vår bedömning och kommentarer</i>	6

1. Sammanfattning

Vi har av Hofors kommuns revisorer fått i uppdrag att göra en uppföljning av två tidigare granskningar:

- Samverkan avseende ungdomar med psykosocial problematik och psykiska sjukdoms tillstånd.
- Granskning avseende skolornas arbete för att främja likabehandling.

Tidigare granskning och uppföljning vad avser samverkan avseende ungdomar med psykosocial problematik och psykiska sjukdomstillstånd har visat att det med undantag för samverkan på politisk nivå med landstinget, så fungerar övriga delar ”i huvudsak på ett tillfredställande sätt”. Man bedömde att det fanns höga ambitioner på verksamhetsnivå för en god samverkan. Vid den uppföljande granskningen som gjordes så konstaterades att det på politisk nivå fortfarande saknades formaliserad samverkan.

Nu genomförd granskning konstaterar att det fortfarande saknas politiska styrdokument och viljeinriktningar inom kommunen. En revidering av ”Gemensamma utgångspunkter för arbetet med barn- och ungdomar” är ute på remiss i länets kommuner och beslut väntas i alla kommuner samt landstinget under våren. Gemensamma utgångspunkter är ett viktigt länsövergripande dokument. Det som är viktigt är sen att implementera det lokalt i kommunen och ta fram egna lokalt anpassade styrdokument i de fall det kan anses relevant.

På verksamhetsnivå finns ett nära och bra samarbete mellan kommunen och landstinget med regelbundna möten. Även på individnivå upplever vi att det finns ett bra samarbete mellan kommun och landsting.

Tidigare granskning vad avseende skolornas arbete för att främja likabehandling visade att Barn- och utbildningsnämnden inte hade tillräckliga rutiner för att motverka kränkande behandling och främja likabehandling. Det finns två lagar som har som gemensamt syfte att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, skollagen och diskrimineringslagen. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att en årlig plan mot kränkande behandling upprättas.

Alla skolor har idag likabehandlingsplaner och vi kan konstatera att likabehandlingsplanerna har utvecklats sen tidigare granskning. Planerna delges Barn- och utbildningsnämnden. De skolor vi tittat närmare på; Petréskolan och Hagaskolan bedriver ett väl fungerande arbete med handlingsplaner. Dels med en generell handlingsplan – Likabehandlingsplan – inklusive årlig handlingsplan mot kränkande behandling och dels med en årlig plan med den generella planen som grund.

Sammanfattningsvis gör vi den bedömningen att både Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden bör tydliggöra den politiska ambitionen genom att ta fram mål och riktlinjer samt uppföljningar. Detta avser både samverkan avseende ungdomar med psykosocial problematik och psykiska sjukdomstillstånd samt skolornas arbete för att främja likabehandling. På förvaltningsnivå gör vi bedömningen att arbetet är väl fungerande.

2. Bakgrund

Vi har av Hofors kommuns revisorer fått i uppdrag att göra en uppföljning av två tidigare granskningar:

- Samverkan avseende ungdomar med psykosocial problematik och psykiska sjukdoms tillstånd.
- Granskning avseende skolornas arbete för att främja likabehandling.

Den förstnämnda granskningen genomfördes i april 2008 och i december samma år gjordes en uppföljning. Den andra granskningen genomfördes i januari 2009 och kring denna granskning har ingen uppföljning gjorts tidigare.

Revisorerna har funnit att det är angeläget att göra en uppföljning av bägge dessa tidigare granskningar.

3. Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunen har vidtagit åtgärder med anledning av de tidigare granskningarna samt att bedöma om dessa åtgärder är att betrakta som relevanta.

4. Avgränsning

Granskningen har omfattat enbart tidigare granskningar.

5. Ansvarig nämnd

Granskningen avseende ungdomar med psykosocial problematik avser Socialnämndens verksamhetsområde och granskningen avseende likabehandling avser Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde.

6. Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument.
- Intervjuer med berörda tjänstemän.

Analys och bedömning har skett utifrån ett sammanvägt intryck från intervjuer samt mot bakgrund av erhållen dokumentation.

7. Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Lena Forssell, certifierad kommunal yrkesrevisor.

8. Samverkan avseende ungdomar med psykosocial problematik och psykiska sjukdomstillstånd

8.1 Tidigare gransknings resultat

Den tidigare granskningen gjordes i april 2008 och en uppföljning gjordes i december samma år. Syftet med granskningen var att granska huruvida det finns förutsättningar för en fungerande samverkan mellan kommun och landsting avseende ungdomar med psykosocial problematik och psykiska sjukdomstillstånd.

I granskningen konstaterade revisorerna att ett omfattande arbete genomförts på politisk- och övergripande tjänstemannanivå inom landstinget i samverkan med länets kommuner och där Hofors kommun aktivt deltagit när det gällde att ta fram inriktningsdokumentet ”Gemensamma utgångspunkter för arbetet med barn och ungdomar 0-18 år mellan landstinget och kommunerna i Gävleborgs län”. Kommunstyrelsen i Hofors fattade 2004-12-06 beslut om att ställa sig positiva till den gemensamma grunden för samarbete mellankommunerna och landstinget. Utöver detta fanns inte någon tydlig politisk styrning eller samverkan kring målgruppen.

Inom kommunen fanns inga tydliga gemensamma mål med samverkan och revisorerna menade att utan övergripande mål kommer ingen hållbar samverkan att vara möjlig mellan huvudmännen.

Granskningen visade också att det fanns behov av en tydligare organisationsstruktur för fortsatt samverkan, att målgrupper identifieras och att gemensamma definitioner och handlingsplaner/mål/riktlinjer tas fram och att det görs regelbundna dokumenterade uppföljningar och utvärderingar av insatserna på politisk- tjänstemannanivå och på individnivå. Gemensamma plattformar måste skapas samt att det övergripande styrdokumentet kräver lokal anpassning.

Revisorerna bedömde sammanfattningsvis att det med undantag för samverkan på politisk nivå med landstinget så fungerar övriga delar ”i huvudsak på ett tillfredställande sätt.” Man bedömde att det fanns tydliga ambitioner på verksamhetsnivå att samverka och man insåg värdet av en sådan samverkan.

8.2 Tidigare uppföljande granskning

Vid den uppföljande granskning som gjordes i december 2008, alltså ca ett halvår efter den ”stora” granskningen, så gjorde revisorerna en sammanfattande bedömning. Där noterades att samverkan mellan kommun och landsting på verksamhets- och individnivå utvecklats positivt medan det på politisk nivå fortfarande saknades formaliserad samverkan. Revisorerna bedömde att det var av vikt att följa upp arbetet vad gäller framtagande av styrdokument inom kommunens verksamheter, skola och socialtjänst som var på gång vid den tidigare granskningen.

8.3 Resultat vid uppföljande granskning

En politisk styrgrupp i länet, för revidering av ”Gemensamma utgångspunkter för arbetet med barn- och ungdomar” har tillsatts. Gruppen har gjort en revidering av innehållet i ”Gemensamma

utgångspunkter för barn- och ungdomar” som finns idag och som gäller från 2004. Det reviderade policydokumentet har under hösten 2010 varit ute på remiss i samtliga kommuner i länet samt landstinget. Beslut väntas under våren 2011 och varje kommun samt landstinget kommer att ta beslut.

Policydokumentet anger ambitionsnivå för det förhållningssätt som ska känneteckna samverkansarbetet med barn och ungdomar i Gävleborgs län. Det ska också ge konkreta förslag till hur arbetet och samverkan ska bedrivas.

Landstinget och kommunen ska enligt styrdokumentet gemensamt tydliggöra olika verksamheters uppdrag och avgränsningar, bl a mellan socialtjänsten och BUP samt hitta former för samverkan/samordning.

Inga andra politiska styrdokument finns i kommunen angående samverkan i dessa frågor.

På tjänstemannanivå finns ett etablerat samarbete som enligt tjänstemännen fungerar på ett bra sätt. Socialtjänsten och BUP träffas regelbundet en gång varannan månad. Under en period, hösten 2009 – våren 2010, fungerade ej de gemensamma träffarna men nu är det väl fungerande igen. Det är aldrig problem med samarbetet i individuella ärenden.

Ett neuropsykiatriskt team, NPT finns för västra Gästrikland bestående av representanter för BUP, habiliteringen, socialtjänsten och skolan. Syftet med teamet är att minimera risken att ”någon faller mellan stolarna”. Teamet ska lotsa enskilda individer vidare i systemet.

8.3.1 Vår bedömning och kommentarer

Det gemensamma inriktningsdokumentet, ”Gemensamma utgångspunkter finns och det är av mycket stor vikt att det implementeras lokalt i kommunen och att det i de fall det bedöms som nödvändigt tas fram egna lokala anpassningar till styrdokumentet. Det är viktigt att det finns tydliga styrdokument inom kommunens verksamheter, skola och socialtjänst som reglerar det interna arbetet men också arbetet gentemot landstinget. Det är viktigt att tydliggöra var gränserna går mellan kommun och landsting. Vår slutsats är att det idag inte finns en tydlig politisk styrning avseende målgruppen.

På verksamhetsnivå upplever vi att det finns ett bra samarbete mellan kommunen och landstinget avseende ungdomar med psykosocial problematik och psykiska sjukdomstillstånd.

På individnivå upplever vi att det finns ett bra samarbete mellan kommunen och landstinget, BUP.

9. Granskning avseende skolornas arbete för att främja likabehandling

9.1 Tidigare gransknings resultat

Den tidigare granskningen gjordes i januari 2009. Syftet med granskningen var om Barn- och utbildningsnämnden hade tillräckliga rutiner för att motverka kränkande behandling och främja likabehandling. Bedömningen som revisorerna gjorde var att nämnden inte hade tillräckliga rutiner för att motverka kränkande behandling och främja likabehandling. Det fanns inte någon tillräcklig beskrivning i skolplanen av hur skolorna ska arbeta för att motverka kränkande behandling och uppföljningen av likabehandlingsarbetet i kvalitetsredovisningen var heller inte tillräckligt.

Bedömningen som gjordes var att likabehandlingsplanerna borde utvecklas. Framför allt i de delar som handlar om att göra tydliga analyser/riskbedömningar. Förankringsarbetet i skolorna avseende likabehandlingsplanerna och kränkande behandling av elever behövde stärkas ansåg revisorerna då en alltför hög andel av eleverna inte kände till arbetet med likabehandlingsplaner.

Revisorerna ansåg vidare att det måste finnas en diskussion om vad som är att betrakta som kränkande behandling och mobbing på skolorna samt vilka åtgärder som ska vidtas vid inträffade fall.

9.2 Resultat vid uppföljande granskning

Det finns två lagar som har som gemensamt syfte att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, skollagen och diskrimineringslagen. Dessa lagar innehåller bestämmelser om att huvudmannen ska vidta aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling och trakasserier. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att en årlig plan mot kränkande behandling upprättas. På motsvarande sätt stadgar diskrimineringslagen att en likabehandlingsplan ska upprättas varje år.

Uppföljning av planerna ska enligt Skolverket göras i den kvalitetsredovisning som skolorna upprättar. I kvalitetsredovisningen för Hofors kommun (2009 som är den senaste) redovisas att likabehandlingsplaner görs. Det redovisas också var fokus har legat under året vad gäller likabehandlingsarbete. Fr o m år 2010 så kommer alla skolor och förskolor, enligt nya föreskrifter, att göra sin egen kvalitetsredovisning. Tidigare har en kvalitetsredovisning gjorts gemensam för hela förvaltningen. Även i fortsättningen kommer en gemensam sammanställd kvalitetsuppföljning att göras som tas upp i Barn- och utbildningsnämnden. Förvaltningen arbetar just nu med att finna former för hur kvalitetsredovisningarna ska göras. Uppföljning av likabehandlingsplanerna ska ske i kvalitetsredovisningen.

Vid vår uppföljande granskning har vi närmare granskat arbetet med planer på Petréskolan och Hagaskolan. Skolorna har arbetat fram en ”generell” handlingsplan som årligen följs upp. ”Handlingsplan/Likabehandlingsplan – inklusive årlig handlingsplan mot kränkande särbehandling”. Den generella planen arbetades fram av en grupp tillsatt av rektor. En ansvarig lärare har tid (0,5 årsarbetare) avsatt för arbetet med planer. Gruppen arbetade fram en

handlingsplan. Planen var ute på remiss hos berörda parter; personal, elever, föräldrar. Den generella planen innehåller bl a skollagens intentioner om varför man ska ha en plan, arbetsgången vid elevärenden, förebyggande arbete, vilka mål som ska uppnås samt ansvarsfördelning.

En årlig plan görs, med den generella planen som grund. Den årliga planen fokuserar på något område och en enkätundersökning görs som besvaras av elever, lärare och föräldrar.

Resultatet av enkätundersökningen kan om så bedöms relevant utgöra en grund för det förebyggande arbetet.

De i denna granskning intervjuade anser att handlingsplanen utgör ett tydligt och bra verktyg för att vid behov kunna agera på ett verkningsfullt sätt.

Vidare anser skolledningen att planen och arbetssättet är väl förankrat hos personal, föräldrar och elever.

Petréskolan och Hagaskolan har totalt 1,0 årsarbetare avsatt för arbete med årlig uppföljning av handlingsplan samt förebyggande arbete.

Övriga skolor i kommunen har likabehandlingsplaner som är uppbyggda på liknande sätt som ovan beskrivna. Petréskolan och Hagaskolan är de skolor som under senaste året utvecklat sin plan mest mot bakgrund av tidigare kritik från Skolinspektionen.

Barn- och utbildningsnämnden delges respektive skolas/förskolas likabehandlingsplan. Rektorer är med på nämndsammanträdena och föredrar bl a likabehandlingsplanerna. Nämnden tar inga beslut om planerna.

9.2.1 Vår bedömning och kommentarer

Petréskolan och Hagaskolan anser vi kunna utgöra ett gott exempel på hur man kan arbeta med lagstadgade handlingsplaner mot diskriminering och kränkande behandling och främja likabehandling.

Vi kan konstatera att likabehandlingsplanerna har utvecklats sen tidigare granskning. Att arbeta med likabehandlingsplaner är en ständigt pågående process som måste ingå i det arbete som pågår året runt med skolplaner, kvalitetsuppföljning etc.

KPMG dag som ovan

Lena Forssell
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Magnus Larsson
Kundansvarig